

Uchwała Nr 137/2020
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie
z dnia 10 marca 2020 r.

w sprawie wszczęcia postępowania nadzorczego wobec części uchwały Rady Gminy Gościeradów.

Na podstawie art. 61 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 256), art. 91 ust. 1 w związku z art. 86 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U z 2019 r., poz. 506 z późn. zm.) oraz art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2137) – Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie

uchwała, co następuje:

wszczyła się postępowanie nadzorcze w celu stwierdzenia nieważności uchwały Nr XV/91/2020 Rady Gminy Gościeradów z dnia 27 lutego 2020 r. w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanych przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych, w części obejmującej:

- 1) w § 1 ust. 2 uchwały wyrazy: "lub powstania na danej nieruchomości odpadów komunalnych oraz w ciągu 10 dni od zmiany danych określonych w poprzednio składanej deklaracji",
 - 2) w załączniku nr 1 stanowiącym wzór deklaracji: część D oraz część E wiersz oznaczony "* miejscem zamieszkania jest nieruchomość, w której osoba przebywa z zamiarem stałego pobytu (ponad 3 miesiące), niezależnie od miejsca zameldowania",
- z powodu istotnego naruszenia art. 6m ust. 1a i ust. 2 oraz art. 6n ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r. poz. 2010).

UZASADNIENIE

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie, po zbadaniu doręczonej 6 marca 2020 r. uchwały Rady Gminy Gościeradów, o której mowa w sentencji, stwierdziło, że została ona podjęta w części z istotnym naruszeniem prawa.

Ocenianą uchwałą Rada Gminy określiła wzór deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanych przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych, z terenów niezamieszkałych gmina Gościeradów nie przejęła odbierania odpadów komunalnych. Zgodnie z art. 6i ust. 1 pkt 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach obowiązek uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i zmiany jej wysokości na nieruchomościach zamieszkałych uzależnione są od zamieszkiwania i liczby mieszkańców. W uchwale Nr XV/90/2020 z dnia 27 lutego 2020 r.

w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości tej opłaty Rada Gminy Gościeradów wybrała metodę obliczania opłaty w oparciu o liczbę mieszkańców zamieszkującą daną nieruchomość. Natomiast kwestionowane w sentencji sformułowanie uzależnia złożenie deklaracji (oprócz zamieszkania pierwszego mieszkańca) również od powstania na danej nieruchomości odpadów, a złożenie nowej deklaracji - również od zmiany określonej w deklaracji ilości odpadów powstających na danej nieruchomości. Powstanie odpadów ani zmiana ich ilości na danej nieruchomości zamieszkałej nie stanowią przesłanki do powstania obowiązku zapłaty opłaty ani podstawy do składania lub zmiany deklaracji przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych. Mają one jedynie znaczenie dla obowiązków deklaracyjnych właścicieli nieruchomości niezamieszkałych, pod warunkiem, że gmina objęła ich systemem gospodarowania odpadami, co w przypadku gminy Gościeradów nie ma miejsca.

Rada Gminy Gościeradów postanowiła także, że deklarację należy złożyć "w ciągu 10 dni od zmiany danych określonych w poprzednio składanej deklaracji". W ocenie Kolegium RIO postanowienie to narusza art. 6m ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W myśl obowiązującej od 6 września 2019 r. treści tego przepisu, nadanej ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1579), w przypadku zmiany danych będących podstawą ustalenia wysokości należnej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi lub określonej w deklaracji ilości odpadów komunalnych powstających na danej nieruchomości, właściciel nieruchomości jest obowiązany złożyć nową deklarację w terminie do 10 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła zmiana. Opłatę w zmienionej wysokości uiszcza się za miesiąc, w którym nastąpiła zmiana. W związku z tym przewidziany przez organ stanowiący termin dla składania deklaracji zmieniających wysokość opłaty jest sprzeczny z ustawowym terminem do składania takich deklaracji.

W części D załącznika stanowiącego wzór deklaracji, składający został zobowiązany do podania danych dotyczących sposobu zbierania i magazynowania odpadów, poprzez dokonanie odpowiedniego wyboru, czy pojemniki przeznaczone są wyłącznie dla nie więcej niż dwóch lokali mieszkalnych (np. budynki jednorodzinne), czy też są w boksie śmietnikowym, altanie śmietnikowej lub na placu (np. budynki wielorodzinne). W ocenie Kolegium RIO wymienione dane nie mają wpływu na ustalenie wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, dlatego ich żądanie nie znajduje uzasadnienia w przepisie delegacyjnym - art. 6n ust. 1 pkt 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Zgodnie z tym przepisem organ stanowiący określa wzór deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowego obliczenia wysokości tej opłaty. Nie uprawnia do tego również przepis art. 6m ust. 1b tej ustawy, wskazujący dane, których podania może wymagać organ stanowiący.

Z kolei, w części E wzoru deklaracji, oznaczonej "*" Rada Gminy Gościeradów zdefiniowała miejsce zamieszkania osoby, a z definicji tej wynika, że "miejszem zamieszkania jest nieruchomość, w której osoba przebywa z zamiarem stałego pobytu (ponad 3 miesiące), niezależnie od miejsca zameldowania". Zdaniem Kolegium RIO postanowienie

to wykracza poza zakres delegacji udzielonej organowi stanowiącemu, wynikającej z art. 6n ust. 1 pkt 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Obowiązek ponoszenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w przypadku nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy, powstaje za każdy miesiąc, w którym na danej nieruchomości zamieszkuje mieszkaniec (art. 6i ust. 1 pkt 1 ustawy). W przypadku zmiany danych będących podstawą ustalenia wysokości należnej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, polegającej na zmianie liczby osób zamieszkujących daną nieruchomość, właściciel nieruchomości jest obowiązany złożyć nową deklarację w terminie do 10 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła zmiana. Opłatę w zmienionej wysokości uiszcza się za miesiąc, w którym nastąpiła zmiana (art. 6m ust. 2 ustawy).

Ponadto Kolegium poddaje pod rozwałę zasadność zawarcia w deklaracji w części A.1 uzasadnienia złożenia deklaracji, gdzie należy podać dane uzasadniające zmianę liczby osób zamieszkujących daną nieruchomość. Zgodnie z treścią art. 81 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r. poz. 900) w związku z art. 6q ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r., poz. 2010) podatnicy, płatnicy i inkasenci mogą skorygować uprzednio złożoną deklarację przez złożenie deklaracji korygującej. Zobowiązanie składającego korektę deklaracji do jej pisemnego uzasadnienia wynikało z przepisu art. 81 § 2 ustawy Ordynacja podatkowa, który obowiązywał do 31 grudnia 2015 r. W aktualnym stanie prawnym wątpliwości dotyczące nowych czy też korygujących deklaracji mogą być wyjaśnione w trybie czynności sprawdzających, uregulowanych w dziale V Ordynacji podatkowej.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie informuje, że w toku postępowania nadzorczego Rada Gminy Gościeradów, w terminie do 23 marca 2020 r. może złożyć na piśmie stosowne wyjaśnienie, bądź dodatkowe informacje, mające istotne znaczenie dla sprawy, może też – uznając przytoczone wyżej racje prawne – dostosować kwestionowaną uchwałę do przepisów prawa.

24 marca 2020 r., o godz. 10:35 w siedzibie RIO w Lublinie, w sali posiedzeń Kolegium RIO, odbędzie się posiedzenie Kolegium RIO, na którym będzie rozpatrywana sprawa stwierdzenia nieważności części uchwały Rady Gminy Gościeradów. Upoważniony przedstawiciel Gminy ma prawo uczestniczenia w tym posiedzeniu i przedstawienia stanowiska w tej sprawie.

Wykonanie uchwały powierza się prezesowi Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie.

Otrzymują:

1. Rada Gminy Gościeradów,
2. Wójt Gminy Gościeradów.